

Poul Frederik Mørensen, Bogense, 44, er Kok om Bord i m/gl „Havet“ af Svendborg.

Aksel Jensen, Vilslev, 44—45, er afmonstret fra 3-msk. „Vega“ af Svendborg.

Bernth Nielsen, Haslev, 44—45, sejler stadig med 3-msk. „Dana“ af Marstal.

Hans Jessen, Forum, 44—45, er afmonstret fra m/s „Ellen“ af Svendborg og rejst hjem.

Carlo Peter Andersen, Badstrup, 44—45, er afmonstret fra m/gl „Luna“ af Svendborg.

Karl Erik Eriksen, Ørting, 44—45, sejler stadig med 3-msk. „Start“ af Marstal.

Karl Thorleif Nielsen, Blokhuis, 44—45, der kom ud med 3-msk. „Dana“ af Marstal, monstrede af fra denne og kom om Bord i s/s „Bes“ af København, men er ogsaa monstret af derfra og bor for Tiden paa „Neptun“ og hjælper til paa Skolen med at faa Skik paa Sagerne her.

Mogens Frandsen, Nykøbing S., 44—45, bor ogsaa paa „Neptun“ og søger Hyre her.

Borge Vestergaard, Thisted, 44—45, er afmonstret fra m/s „Monsunen“ af Svendborg.

Hans Ove Zinius Hansen, Svendborg, 44—45, gaar for Tiden hjemme og har taget Hyre som „Svajer“ her i Byen.

Knud Borge Jensen, Nykøbing M., 42—43, har for Tiden Hyre paa en Gaard i Ejby og sender gennem Bladet en Hilsen til alle Kammeraterne fra Vinteren 42—43. Han vilde gerne høre fra Ove Koldborg Nielsen. Hans Adresse er: Søbjerggaard, Ejby.

Fra Redaktionen.

Nu da Krigen er endt, og vi ike længere behøver at være paa Vagt overfor de Farer, der lurede paa de fleste af os, haaber jeg, at alle vil være med til at bringe Stof til „Kæden“, saa det kan blive et Blad, vi alle kan faa Glæde og Fornøjelse af. Lad andre faa Del i dine Oplevelser, der er muligvis et og andet, vi kan lære deraf, og nu gælder det mere end nogen Sinde om at staa sammen, hjælpe hinanden og lære af hinanden, saa vi kan udbygge og befæste vor Stilling som et frit og selvstændigt Folk. Enighed og Sammenhold er stærk.

Positionslisten maa vi ogsaa se at faa lidt mere Gang i igen. Send et Kort med Oplysning om, hvor du befinder dig, og véd du om andre, da skriv det; nu kan det jo ikke gøre noget at offentliggøre, hvor man er, og hvad man beskæftiger sig med.

Kontingent, 3 Kr. aarlig, sendes til Kædens Redaktion, Sømandshøjskolen; men bemærk: det er til „Kæden“. Skolens Gironummer er 11734.

Nr. 4.

August 1945.

4. Aargang

Takker i alle Forhold, thi dette er Guds Vilje med eder i Kristus Jesus.

1. Thess. 5,18.

Denne Opfordring til at sige Tak gælder ogsaa i Dag og lyder til os gennem disse Ord fra Apostlen Paulus. Vi har jo stor Grund til at sige Gud Tak for alle hans Velgerninger imod os fra Dag til Dag, men tager vi ikke alle disse Gaver som en Selvfølge? Hvem regner til Eksempel med at sige Tak for Føde, Klæde, Husly, Sundhed, Arbejde osv., kort sagt alt, hvad der vedrører ens daglige Velfærd. Naar vi saa lidet agter disse Gaver, som vi hver Dag har saa haardt Brug for, hvordan gaar det saa med at takke for alle de andre Gaver fra Gud, som vi hver Dag overøses med.

Den Tid, vi gennemlever, er en Tid rig paa store Begivenheder, som ret skulde stemme vore Hjerter med Lov og Pris og Tak til ham, som er alle gode Gavers Giver, fordi han paa saa underfuld Maade friede os ud af Krigens grusomme Favntag. Det er Guds Vilje, at vi skal sige Tak, og jo mere vi faar lært at takke, desmere vil vi opdage Guds rige Gaver til os, og vi vil have mere Modstandskraft til Livets haarde Sejlads ind til Evigheden. Derfor lad os takke i alle Forhold.

S. P.

nerup Lade for Kong Erik Klipping. Egoismen tillader ikke, at man gør Brug af det, der alene kan afstive, saa der kan skabes en varig Verdensfred med Frihed og gode og lykkelige Kaar for alle Menne-sker. Selv om man bruger nok saa ædle og gode Midler, vil man dog altid komme til kort, med mindre man har oplevet, at det er sandt, hvad Kong David siger i Salme 62: Min Sjæl vær stille for Herren. Kun hos Herren vor Gud kan Menneskehjertet fyldes og stilles tilfreds, og hvis man paa alle Konferencer og Raadsforsam-linger lod sig lede af Guds Aand, vil man opleve, at det er Sandhed, hvad Kong David synger om i den 62. Salme.

S. P.

I Koncentrationslejr.

AF VAGN SCHÖNNING

Det begyndte en fredelig Efteraarsaften i 1943. Jeg stod hjemme og tog Afsked med en Kammerat, da det ringede paa Døren, og jeg gik ud for at lukke op. Udenfor stod en Pige, som vilde tale med mig. Jeg slog et Grin op og sagde: »Værsaagod«, men hun vilde have, at jeg skulde komme ud til hende. Jeg rødmede og traadte ud. Saa snart jeg var kommet ud paa Trappeopgangen, lød der Hyl og vilde Brøl baade ovenfra og nedefra, og en revolverbevæbnet Mandsperson kom paa bedste Wild-West-Manér styrtende ned oppe fra, medens to lige saa gæve Krigere kom nede fra. De svingede Kanonerne og præ-senterede sig som Gestapoer. De sagde til mig, at jeg skulde gaa ind i Stuen igen, hvorefter den ene løb i Forvejen derind. Efter Larmen at dømme kunde jeg vente at finde ham gyngende i Lysekronen, saa galt var det nu ikke, han indskrænkede sig til at skille Skrivebordet ad. Efterhaanden fik de to andre samlet Lejlighedens Beboere og vi blev stillet op i et Hjørne alle 4 (min Kammerat, mine Forældre og jeg) med Hænderne i Stilling til Morgengymnastik. Min Far udtrykte Haabet om, at de vilde more sig godt, og indledte dermed den bedste Juleleg, jeg har set. De var meget smidige, mere end man skulde tro efter deres Omfang. Den ene kunde paa 2 Minutter og 12 Sekunder kravle bag om 2 Lænestole, under en Sofa og over Klaveret. De andre stod heller ikke tilbage. En var efter Larmen at dømme meget begejstret for Køkkenet, han bar da ogsaa tydelige Spor af Marmelade i Mund-vigene og paa Fingrene, da han kom tilbage. Det gik hurtigt op for os, at de søgte noget, de gjorde det grundigt, og i Løbet af en halv Time fandt de en utrolig Masse Billeder samt Kraveknapper, som min Fader i Tidens Løb havde tabt, endvidere Naale og deslige, som Mor

havde tabt. Ja, en hel Masse Smaating, som vi forlængst havde glemt og som vi troede fortabt.

Billederne kunde de ikke lide, de mente, de var skadelige og kunde fordærve Folk, og inviterede min Kammerat, der tilfældigvis ogsaa havde et Par Billeder paa sig, og mig ud paa Husmandsskolen i Odense, for, som de sagde, at vise os, hvordan Billederne skulde tages. Vi blev rørt over deres Venlighed og nænnede ikke at afslaa. Vi ankom dertil i god Orden. Jeg kom op paa 1. Sal, og her havde vi en højest livlig Underholdning i 8 Timer, saa fik jeg anvist et Værelse uden Vinduer og 1,5 m til Loftet med den Bemærkning, at som Fotograf maatte et Mørkekammer vel passe mig bedst. Et Par Timer efter begyndte Underholdningen igen, for ellers blev det jo noget kedeligt for Herrerne. 5 Dage senere skulde vi saa ud paa en Køretur, vi var nu blevet 12 Personer. Vi blev glade som Børn og vinkede med Taarer i Øjnene Farvel til vore Legeonkler. Turen gik pr. Lastbil til København, hvor vi tog Logi for Natten paa Vestre Fængsel. Næste Morgen var der Kludder med *Portieren*, og vi blev enige om at se Tiden an og vente. Det var iøvrigt det ideelle Rekreatiønshjem, man førte et roligt og regelmæssigt Liv. Vi stod op Kl. 6, fik en Tallerken god, nærende Vand, Kl. 10 kom Piccoloen og spurgte, om man ikke vilde gaa en Tur, og han blev ved at presse, til man gik med. Saa kom vi ned i hver sin Gaard i 20 Minutter, og for at man ikke skulde kede sig, var der i Midten med Udsigt til alle Gaardene anbragt en levende Sprællemænd, der kunde en Masse sjove Ord. Ved Tolvtiden kom Kokken personlig for at overrække os et Maaltid. Han var altid spøgeful, det kære Men-ske, men mig har han kun ramt en enkelt Gang med Kartofflerne. Ved Sekstiden fik man Smørrebrød serveret, og Kl. 9 Aften kom den vagthavende og kyssede os Godnat. Om Natten var Vagten meget be-kymrede for os, han kom flere Gange og tændte Lyset for at se, om vi sov godt. Naa, man skal holde op, mens Legen er god, og en Uge senere sagde vi op og rejste til Horserød, der var berømt som et godt Madsted, hvilket det i Virkeligheden ogsaa var. Her blev vi udnævnt til Gartnere og Stenhuggere. Vi flyttede samtlige Græsplæner mindst 4 Gange om Ugen i Løbet af den Maaned, vi var der. Det var det første Møde, vi havde med Organisationen »Knold og Tot«. En Dag kom der Besked om, at vor kære Ven, Frikorpsmand Thor Nielsen, var blevet skudt, han havde deltaget i Forhørene paa os, og vi sør-gede i to Dage og Nætter med Gravøl og hvad sig dertil hører. Paa Andendagen mente Kommandanten at en Tur til København vilde gøre os godt, og vi blev hurtig enige. Paa Alsgades Skole mødte vi

19 andre Odenseanere, der endnu bar Spor af Julelegene. Her fik vi at vide, at man havde en Overraskelse til os, hvis vi vilde være nogle gode Drengene. Vi kom med et Tog, og efter 12 Timers Kørsel og 2 Timers Sejlads befandt vi os i Warnemünde. Stemningen blev nu lidt mattere, og der blev ikke talt ret meget; vi forsøgte at synge, men det gik heller ikke. Vore Vagtposter var mærkværdig flinke, og naar vi havde et Ønske, forsøgte de paa alle Maader at opfylde det. De vidste jo, hvad der ventede os, og det gjorde ikke vor Humør bedre.

Hele Dagen stod Toget i Warnemünde, men saasnart det blev mørkt, kørte vi, og Kl. 4 $\frac{1}{2}$ holdt vi ved en Station 30 km fra Berlin. Vi styrtede ud for at se, hvad den hed — Sachsenhausen — av, det var jo der, han, der havde skrevet en Bog, havde siddet, og Modet dalede yderligere. Regnen silede ned, vi blev gennemblødte, og pludselig forandrede vore Vagter Tonen. De raabte og skreg, sparkede og slog med Geværerne. Vi maatte marchere 2—3 km, og hele Tiden saa vi Projektører, der strøg hen over Pigtraad og elektriske Gitter og hørte Vagternes Brøl fra det ene Vagttaarn til det andet.

Uden at vi havde bemærket det, var vor Flok nu forøget med 6 Mand, men da vi efter megen Parlamenteren mellem vore og Lejrens Vagtposter kom ind i selve Lejren, saa vi dem og fik at vide, at det var danske Jøder. Havde Tonen været ublid før, saa var den helt hysterisk nu. Saa snart vi havde passeret den sidste Gitterdør ind til Lejren, fo'r SS-Mænd rundt imellem os og udsøgte sig de bedste Ofre, og de valgte med særlig Forkærlighed Jøderne. En blev behandlet særlig haardt, han var sindssyg ved Ankomsten, og bedre blev det ikke. De smed ham omkuld i en Mudderpøl, trampede paa ham og sparkede til ham, indtil de var kede af det. Nu var der ikke for 5 Øre Mod tilbage i os. Vi stod alle 37 gennemblødte, blegnæbbede og stirrede fortabt paa, hvad der hændte rundt om os.

Pludselig ringede en Klokke, og fra 3 Verdenshjørner kom nogle underlige Skikkelser trampende hen imod os. Vi spærrede Øjnene op — skaldede — magre — sribet Tøj eller Kryds paa Ryggen, et stort Nummer paa Brystet, og stort mere lystige end os saa de ikke ud. Der kom flere og flere, og et Stykke fra os gjorde de holdt. Efterhaanden stod der 10—12,000 bag ved os. De blev talt i Løbet af en halv Time, og derefter lød der et mægtigt Klask. Vi fo'r sammen og vendte os om — var der blevet en skudt eller hvad? Nej, de havde bare taget Huen af alle paa een Gang. Det var baade første og sidste Gang, vi hørte det saa taktfast. Næste Gang var vi selv med, og siden da var der altid en, der kom et Par Sekunder bagefter, naar han

stod og drømte om en herlig dansk Bøf. Efter denne Parade tømtes Pladsen — de marcherede til Arbejdet, og vi kom til Aflusning. Her gennemgik vi en Forvandling, hver Trævl blev taget fra os, kun Livremmen maatte vi beholde. Al Haaret blev klippet af, og til sidst fik vi udleveret et Sæt Fangetøj. Under Klipningen kom noget af Humøret igen, og da vi saa hinanden i Fangetøj, hylede vi af Latter. Størst var Jubelen over de Træsko, vi fik, det var rigtige Nissetræsko. Om Fødderne fik vi nogle Klude, som de kaldte Füslinge, Bukserne naaede i bedste Fald et Stykke ned over Knæene.

Under stor Jubel marcherede vi saa hen i den Barak, hvor vi foreløbig skulde bo. (Fortsættes).

POSITIONSLISTE

Karl Fillipsen, Spandet, 44—45, sejler med m/s „Bente“ af København.
 Kristian Kjær, Spandet, 43—44, sejler med s/s „Astrid“ af København.
 Poul Kliim, Tværsed, 45, kom ud med m/s „Minna“ af Marstal.
 Ove Jensen, Outrup, 45, kom ud med „Haabet“ m/s af Aalborg.
 Jens Heldgaard Pedersen, Vejers, 43, sejler med 3/msk „Johanne“ af Svendborg.
 Henrik Gerhardt, København, 45, kom med m/s „Haabet“ af Aalborg.
 Jens Bang, Tømmerby, 45, kom med m/s „Eirene“ af Haderslev.
 Kaj Damgaard Hansen, Agersted, 43, er med 3/msk „Johanne“ af Svendborg.
 Poul Anker Pedersen, Blokhus, 44—45, og Frode Andersen, Blokhus, 43—44, sejler med m/s „Mars“ af Sæby.
 Erik Bielefeldt, Rungsted, 40—41, sejler med 3/msk „Vega“ af Svendborg.
 Aage Helgaard Pedersen, Aadum, 44, fik Hyre med 3/msk „Johanne“ af Svendborg, men er afm. derfra og kommet ud med m/s „Venus“ af Svendborg.
 Jens Theilgaard, Vanløse, 40—41, sejler med 3/msk „Patricia“ af Svendborg.
 Robert Bidstrup, Allinge, 32—33, sejler som Styrmand med 3/msk „Vega“ af Svendborg.
 Ebbe Hansen, Undløse, 43—44, kom ud med m/s „Anna“ af Marstal.
 Willum Jensen, Klokkeholm, 44—45, kom med m/s „Emmy“ af Nyborg.
 Aksel Jensen, Vilstrup, 44—45, kom ud med m/s „Johanne Marie“ af Marstal.
 Styrmand Oluf B. Christensen, Sæby, som sejlede med 3/msk „Vega“, er bleven indka'dt til Marinen.

Fra Elevgæsteprotokollen.

Matros Reinhardt Jørgensen, Gelsted, 42—43, søger Hyre den 27/6.
 Ungkok Marius Chr. Hansen, Rise, Ærø, 43—44, forhyret med s/s „Anna Lau“ af Esbjerg 29/6.
 Jens Egebjerg, Strynø, 41, paa Sommerferie og Gennemrejse til Nyborg den 30/6.

Per Reinholdt, Odense, 43—44, holder Sommerferie den 30/6.

Kristian Kjær, Spandet, s/s „Astrid“ af København den 7/7.

Knud Hoeke, Gentofte, 39—40, paa Gennemrejse. Elev paa Marstal Navigationsskole den 15/7.

Henrik Thomsen, Vejle, 42—43, paa Sommerferie den 12/7.

Frederik Jensen, Toftebjerg, Tranebjerg, Samsø, paa Besøg den 16/7.

Thomas H. Olesen, Sunds, 31, paa Sommerferie. Er ellers Politibetjent i Aalborg.

Jens Peter Olsen, Slotsbjergby, 37—38, er Styrmand om Bord i s/s „N. J. Ohlsen“ af Marstal.

Niels Jensen, Billum, 43—44, sejler med m/s „Adi“ af Odense den 12/8.

Fra Sømandshøjskolen.

Den 28. Juni begyndte de første Gæster at indfinde sig paa Skolen, og siden den Tid har der været fuldt Hus for ikke at sige overfyldt, for det var der til Tider, saa der har været nok at tage Vare paa baade i Kabys, Messe og i Kahytter.

4 nye Piger blev forhyret til den 1. Juli, nemlig: Johanne Marie Larsen Langerhuus, Harboøre, Herdis Lillian Jepsen, Esbjerg, Sonja Ruth Sørensen, Esbjerg, Ingeborg Godtfredsen, Lendum.

Den 15. Juli rejste Erna Nielsen, Oksbøl, og i hendes Sted antoges Karen Margrethe Nielsen, Løsning, der i 43 var i Køkkenet, og til August blev hun afløst af Kirsaa Jensen, Snøde.

I Køkkenet er der foruden Karl H. Strauss, Rodsted, genantaget Gunnar Gormsen, Assens, samt nyantaget Frede Helmer Vagn Schønning, Odense, og Erik Nielsen, Holsted. Som det fremgaar af Forstanderens Brev, er Skolen bleven pudset op igen og ligner sig selv, og vi vil gerne sige Tak til alle I mange frivillige Hjælpere, som gav en Haand med i Arbejdet. Jcns Dalgaard, Durup, ferniserede alle Gulvene, og det kostede baade Fernis og Sved, men Resultatet udeblev heller ikke.

Fra Redaktionen.

Jeg troede, jeg vilde blive overlæsset med Manuskripter og Indlæg til Kæden, men jeg blev skuffet. Dog haaber jeg, at de, der har lovet mig et Stykke, vil indfri Løftet, inden saa længe.

Kontingent, 3 Kroner, aarlig kan sendes paa Postanvisning, i Frimærker eller paa Sømandshøjskolens Gironummer 11734, men bemærk, at det er til Kæden.

Nr. 5.

Oktober 1945.

4. Aargang

Herre! At jeg maa blive seende.

Saa dan bad den blinde Mand ved Jeriko, for han vidste, at han ikke kunde hjælpe sig selv. Ja, han havde maaske oplevet, at andre Mennesker heller ikke kunde hjælpe ham. Nu var der saa kun en Mulighed tilbage: at søge Jesus om Hjælp, og det gjorde han. Paa sin Bøn: Herre! At jeg maa blive seende, fik han Svaret: Bliv seende. Han oplevede, at hvad ingen anden i Verden kunde, det baade vilde og kunde Jesus. Ogsaa vi kan opleve det samme, om vi selv vil, men maaske er det ikke gaaet op for dig endnu, at du trænger til Hjælp fra Jesus, og da trænger du endnu mere til at bede: Herre, at jeg maa blive seende. Jesus vil hjælpe dig til at se, at du ikke kan komme uden om ham, hvis du vil naa en evig Salighed.

Lad Jesus faa Lov til at lukke dine Øjne op, saa du kan se, at uden ham er al din Kamp og Møje forgæves.

S. P.

I Kamp for Danmarks Frihed.

Jeg vil til at begynde med fortælle, hvordan Livet formede sig for mig, efter den Tid, jeg sidst talte med dig.

Fra Svendborg rejste jeg til Nordsjælland, hvor jeg traf min Broder, som ogsaa var »under Jorden«. Her opholdt vi os i ca. halvanden Maaned, indtil der kom Besked om, at vi godt kunde vende hjem igen, og dette gjorde vi omgaaende. Da vi kom hjem, fik vi dannet en ny Gruppe, som skulde forestaa Modtagningen af Vaaben og Sprængstoffer fra allierede Maskiner. Dette gik godt hele Vinteren. Vi fik mange Tons ned og fik dem ogsaa fordelt, saa det blev godt anvendt, vel særlig paa de jyske Jernbaner. Men dette fik en brat Ende for os lige mod S'utningen af det he'e. Natten til den 13. April skulde vi transportere en større Ladning Sprængstof — ca. 5 Tons — fra et Depot til et andet Sted. Da skete Katastrofen. Vi blev, mens vi holdt stille paa Landevejen med Bilen og lige netop paa det Tidspunkt, hvor vi ikke var sam'ede allesammen, overrasket af en større Patulje Tyskere, som det viste sig haabløst at tage Kampen op med. Ved den Lejlighed blev min Broder taget, dog prøvede vi senere at fordrive Tyskerne, men det gav ikke noget Resultat, saa til sidst maatte vi med tungt Hjerte forlade det hele een Mand mindre, end vi tog ud, og da det var meget mørkt, blev vi til sidst saa splittede, at hver Mand maatte passe sig selv, og vi var kommet i en yderst vanskelig Situation, da det viste sig, at alle Veje var spærrede, ja, selv ude paa øde Markveje var det besat af Tyskere, saa jeg var meget spændt paa at høre om mine Kammeraters Skæbne, da jeg havde klaret mig vel igennem om Morgen. Jeg fik da det triste Budskab at endnu en Broder, en Fætter og en Kammerat var blevet taget. Jeg fik saa fat i noget Tøj, det, jeg havde paa, var næsten ødelagt i Træer, Pigtraad o. l. og vilde saa skynde mig bort. Jeg troede ikke, der var nogen særlig Fare paa Færde paa denne Tid, men jeg skulde blive klogere. Da jeg havde gaaet et Stykke Vej over Markerne, fik jeg Øje paa et helt Kompagni tyske Soldater, og det saa ud til, at de ogsaa havde faaet Kig paa mig. De begyndte at rykke frem i Skyttekæde imod mig, og det var saa uheldigt, at jeg skulde passere hele Kæden for at naa frem til mit Bestemmelsessted — Præstegaarden. Jeg havde faaet at vide, at to af mine Kammerater var der, og som Forholdene var, vilde jeg naa frem og faa dem advaret. Jeg syntes ogsaa, det maatte kunde lade sig gøre, da jeg mente at have et lille Forspring, dog vist kun et Par Hundrede Meter, men da de saa, hvad jeg havde for, kan det nok være, der kom Gang i Foretaget. Først raabte de efter mig, og da det ikke hjalp, begyndte Skyderiet. Da løb jeg, alt hvad jeg kunde, hen mod Præstegaarden, fik mine Kammerater sat ind i Stillingen, hvorefter vi løb ud til den modsatte Side. Der vilde da blive en lille Pause i Skydningen, fordi der derved kom nogle Træer imellem Tyskerne og os, men paa den anden Side var vi ogsaa klar over, at det vilde blive nogle kritiske Øjeblikke for os, naar Tyskerne naaede igennem Træerne,

for vi havde et godt Stykke for os hen over et fladt Engdrag, før Naturen frembød noget Skjul for os. Jeg har heller aldrig i mit Liv haft saa kritiske Øjeblikke, som de, da Kuglerne begyndte at fløjte om Ørerne paa os, og til vi naaede i Skjul i en Skov, og jeg maa sige, at det ikke var et Held, at vi ikke blev ramt paa den korte Afstand, og der blev skudt, jeg tror i Hundreder af Skud over os, saa det kan ikke være andre end Gud, som har holdt sin Haand os, saa vi slap bort i Sikkerhed.

Mine Brødre og Kammerater blev sendt til Aarhus og senere til Frøslev, hvor de blev dømt til Døden; var læsset i Jernbanevogne i Padborg, hvorfra de skulde sendes til Vestre Fængsel for at skydes, men saa kom 5. Maj Gud ske Lov.

Nu har vi saa Fred igen, og alt skulde blive godt, og lad os saa haabe, det bliver saadan, at a't det, der er lidt, og alt det Blod, som har flydt, ikke skal have været forgæves, men maa have givet os noget at tænke over.

Johs. Hoffmann.

I Konzentrationslejr. AF VAGN SCHÖNNING (Fortsat)

Vi kom til en Barak, der var afspærret fra de andre. Det var en Karantænebarak, og den havde Nr. 14. Vi kom under Støj og megen Ballade ind. Næppe var vi imidlertid kommet ind, før en lille skænvøjet Fyr derinde eksploderede, saa man skulde tro, Hytten var ved at flække paa langs. Vi blev hurtigt jaget ud igen, men vi havde ikke Lyst til at blive staaende alt for længe derude i vor Maskeradedragt. En af os, der forstod tysk, sagde, at han vist havde hentydet til vor Hovedbeklædning; den skulde af. Saa prøvede vi igen, og det gik bedre. Naa, da der var faldet Ro over Scenen, fik vi at vide, at vi skulde være her i 14 Dage for at lære Høflighed, d. v. s., vi skulde marchere, eksersere, lære at hilse o. s. v. Vi sad ved Bordene og sludrede om, at hvis det ikke var værre, saa skulde det saamænd nok gaa. Men saa begyndte Uvejret. Pludselig lød der Larm ved Døren, og en Hvirvel af Arme og Ben kom ind, og da Støvet havde lagt sig lidt, saa vi at det var en almindelig Fange ligesom os, men han var slet ikke saa almindelig alligevel. Han for ind paa os med nogle Brøl. Efterhaanden gik det op for os, at han vilde have, at vi skulde springe op og staa ret — men først efter at han havde brugt en $\frac{3}{4}$ m lang Knippel med Blyindlæg paa os. Det var Blokchefen eller Blockältesten, som det hedder. Vi fik nu den første Moralprædiken i Lejren, den lød nogenlunde saa: I er nu i en Konzentrationslejr, I ved, hvad det betyder. I er ikke mere Mennesker, I har ingen Navne, her er I kun et Nummer — som kan viskes ud. Det er forbudt at tænke, I har kun at parere Ordre. Hvorfor I er her, er mig revnende ligegyldigt, den ene er lige saa god som den anden, og I bliver behandlet ens. Springer I efter min Pibe, bliver I behandlet derefter, hvis ikke,

bliver det værst for jer selv, Forstaaet? — Jahwohl! Efter at have affyret den Salut knaldede kan Knippelen i Hovedet paa de nærmeste for at vise, at han mente det for Alvor, indhyldede sig i sin Støvsy og forsvandt ud af Døren igen. Saa blev vi kommanderet i Seng. Vi laa i 3 Lag i en Mellemting af en Hylde og en Køje. Kl. 3 næste Morgen blev vi smidt ud i et Vaskerum med 2 Kummer til over 300, og vi skulde være færdig i Løbet af en halv Time. Saa ind at drikke en halv Liter Vand med Benævnelsen Suppe, derefter ud at staa til Appel halvanden til 2 Timer i indtil 25 Graders Frost med delvis bare Fødder og uden at maatte bevæge en Lillefinger. Saa ekserserede vi til det blev Middag, og saa fik vi $\frac{3}{4}$ til 1 Liter Vand med et Par Roestykker i. Saa igen Eksersits et Par Timer, og ellers gik Tiden med at sy Nummer paa Tøjet og lappe dette. Saaledes gik en 4—5 Dage med stadig Opmuntring fra Blokæ., der daglig havde sine 5 Minutter med Knippelen, og dette endte som Regel altid med 2—3 bevidstløse eller sønder-slaaede Stakler.

Saa en Dag blev de fleste Danskere taget fra og sendt udenfor, vi skulde paa Arbejde. Vi blev sendt paa en 7 km Marchtur, det lyder som ingenting, men kløv et Stykke Brænde, bind det under Fødderne og gaa saa et Par Kilometer, jeg tænker, det er nok. Naar saa dertil kommer ca. 15 brølende SS Soldater, der stadig jager paa og hele Tiden gaar og klapper deres Geværer, for slet ikke at tale om deres smaa Vovser, der altid var saa sultne og mere end en Gang har sat deres Tænder i Menneskekød, ia saa gaar efterhaanden det idylliske af det. Vi kom til et gammelt Slot, hvor vi skulde grave en Løbegrav til de Soldater, der laa her. Det var forøvrigt de Soldater, der i sin Tid havde befriet Mussolini fra hans Fangeskab i Italien. Efter at have faaet hver sin Spade stukket ud begyndte vi at grave. Efter at have gravet halvanden Meter ned fik de os ikke til at grave længere, nu kunde vi jo staa i Læ for den isnende Regn og Blæst og var ikke interesseret i at hjælpe mere til, og Resten af Tiden, ca. 2 Uger, gravede vi et Par Centimeter hver Dag.

En Aften vi kom hjem fra Arbejde, var det rent galt med Bl.æ. Da vi var kommet ind paa Pladsen foran Barakken, gik alle Vinduerne som paa Kommando op, og 200—300 rædselsslagne Mennesker væltede ud over hinanden, de trampede paa hinanden og teede sig i det hele taget, som om der var noget derinde, de ikke syntes om. Et Par af os listede hen for at se, hvad der var i Vejen. Inde i Barakken stod Bl.æ. og svingede en Spade over Hovedet. Paa Gulvet laa Resterne af en, der havde stillet sig i Vejen for Spaden. Dem, der ikke var kommet ud af Vinduerne, sad forskræmt og kikkede frem under Bordene og saa ud, som om de havde mistet ethvert Haab. Nogle af Bordene var allerede paa Vandring mod nærmeste Dør med 20—25 rystende Russere og Polakker under. Pludselig slap Bl.æ. Spaden, og den forlod Barakken gennem et Vindue. Vi trak os nu i Sikkerhed, og et Øjeblik efter kom han styrtende hen til os og for rundt for at udvælge

sig et Offer — en Belgier blev det — og saa gik den vilde Jagt igen gennem Døre, Vinduer, Sovesalen og Vaskerummet, og her endte Legen. Bl.æ. havde nu faaet sin Knippel igen, og da vi lidt efter kom ind for at vaske os, maatte vi først flytte Belgierens Lig ned af Vaskekummen og vaske Blodet af Væggene før vi begyndte. Men det var ikke slut endnu, nu skulde Danskerne have deres Omgang. Vi blev stillet op i Gaarden og gik ind i Barakken en og en ad Gangen. Først fik vi et Slag oven i Hovedet af Knippelen og derefter et Stykke Brød hver. Jeg gik med syngende Hovede ind og satte mig ved Bordet. Da vi var kommet en 10—12 Stykker ind, brød Uvejret løs igen. Bl.æ. kom stormende ind igen og knal-lede Knippelen ned i min Sidemands Brød, saa det dalede ned som Støv over os andre. Forskræmte Høns var for intet at regne mod os, da vi samtidig skulde ud af Døren. Et Par af os tog en ekstra Runde i Stuen for at holde Afstanden vedlige, over Stole og Borde, op paa Skabe, stadig med Knippelee i Hælene, og sprintede saa ud af Døren, jeg naaede lige at bukke mig for Knippelen, der kom susende mod Hovedet, den fortsatte og gik igennem Dørfyldningen, der splintre-des. Jeg gav mig nu ikke meget Tid til at tænke paa den Hovedpine, jeg kunde have faaet, men fortsatte Løbet og faldt over ham, der var foran mig, han var stivnet ved Braget og skulde til at vende sig om for at se de jordiske Rester af mig. Vi kravlede nu sammen omkap paa Hænder og Fødder ud i Gaarden til de andre. Vi blev forbavsede ved at se dem sidde i Knæbøj og med Hænderne strakt frem foran sig. Vi blandede os med dem og indtog samme Stilling. Saa kom den høje Chef ud igen helt lilla i Hovedet og tjattede venskabeligt til et Par, saa gik han ind igen for at spise vor Mad og lod os blive siddende i denne behage-lige Stilling. Et Par Timer senere, da mange var faldet om med Krampe i Benene, kom han ud igen og kommanderede os til at hoppe stadig i samme Stilling, saa-dan fik vi $\frac{1}{2}$ Time til at gaa, og saa endelig fik vi fri — troede vi da. Vi blev kommanderet i Seng, men i Døren til Sovesalen sad en Medhjælper (han var selv for udmattet nu), han havde Knippelen i Haanden, og inden vi gik ind, maatte vi vise Fødderne frem, og ve den, der ikke havde pinligt rene Fødder, han kunde ikke gaa ordentligt en Uge efter. Da vi saa endelig var kommet i Seng og Lyset slukket, kom Bl.æ. ind og hentede en til Forlystelse for den Aften, og til Tonerne af den ulykkeliges Skrig og Jammer sov vi ind den Aften.

Saa-dan skulde der komme flere Dage, men Tiden gik, og den 16. Dag blev vi hentet ud, vor Karantænetid var nu udløbet, og vi skulde nu til at arbejde „rigtigt“. Vi kom nu sammen med Lejrens mange Nationaliteter og blev lagt ind i en Barak, hvor ca. Halvdelen var Nordmænd, af hvilke der var omkring 2000 i Lejren. medens der kun var 4 Danskere før os. Næste Dag blev vi ført til Appelpladsen, og en SS-Soldat tildelte os Arbejde. Haandværkerne kom til deres Fag, men vi var 8, som ikke havde noget „rigtigt“ Fag, og vi skulde saa sendes til en anden Lejr et Par km derfra til et eller andet Arbejde. Gamle Fanger

fortalte os meget trøstende, at det var en Lejr, hvor man sendte dem hen, som man ikke havde Brug for, der kunde de hurtig blive dem kvit. Næste Morgen marcherede vi derud og kom til en lille Lejr paa 2000 Mand, og vi var de første Danskere, der betraadte den. Vi skulde arbejde paa et Lager i Nærheden, det var for Heinkel Flyvemaskinfabrikker, og her agerede vi saa Pakæsler fra 6 Morgen til 6 Aften — der skulde slæbes Aluminiums-Bjælker, -Plader osv. rundt fra det ene Sted til det andet og tilbage igen, fuldkommen planløst, kun for at faa os til at slæbe, og ve den, der vovede at staa stille et Minut. Her i Lejren fejrede vi saa den første Juleaften. Vi kom dødtrætte hjem fra Slaveriet Kl. 6, og efter at have staaet til Appel fik vi at vide, at hver Mand fik 5 Cigaretter af Føreren i Julegave (Et herligt Menneske, den Fører, han tænker altid paa andre). Efter at have staaet i Kø i to Timer i rasende Kulde og Regn og bare Ben i Træsko fik vi 5 pjaskvaade Cigaretter, et Spark bagi og kunde gaa ind. I Dagens Anledning fik vi kun halv Ration den Aften, for at der kunde blive mere til næste Dag, da det var Helligdag. Saa gik vi sultne og forfrosne i Seng. Næste Dag havde vi fri og ligesaa Nytaarsdag, det var de to eneste Dage Aaret rundt, vi havde fri, Paaske, Pinse og Søndage maatte vi arbejde, og de to Fridage gik saa med at gøre rent i Barakken.

(Fortsættes).

POSITIONSLISTE

Ekmann Christiansen, Løkken, 43—44, sejler med s/s »Hroar« af København.
 Anders Poul Nielsen, Kallehave, 44—45, sejler med m/gl »Ellen« af Præstø.
 Holger S. Poulsen, Hellerup, 35—36, har taget Styrmandseksamen i København og gaar paa Skibsførerafdelingen der. Tillykke med Eksamenen.
 Karl Oskar Karlson, Rønnede, 44—45, har i Sommer arbejdet paa Planteskolen »Højvang« pr. Klarskov.
 Thorstein Dal Christiansen, Thorshavn, 38—39, har ladet høre fra sig. Han er Bogholder paa sin Faders Kontor i Thorshavn, saa han har sit paa det tørre. Han sender Hilsen til alle sine Kammerater fra dengang, han var her.
 Steen Rye Olsen, Mariager, 41—42, sejler med m/s »Florida« af København. Han skriver: Jørgen Bræmer, 41, gaar i Land i Randers.
 Jørgen Mortensen, København, 41—42, gaar og stempler i København. Har har sidst været med m/s »Hedda Lau« af Esbjerg.
 Finn Christoffersen, Gentofte, 41—42, skulde med m/s »India« af København som Aspirant.
 Kaj Olsen, Søborg, 41—42, har været med s/s »Aarhus« paa Færøerne, men er nu Letmatros i m/s »Dansborg«, hvor ogsaa Navigator Knud Skellerup er 3. Styrmand.

Søren Krogfeldt, Fjerritslev, 41—42, er med »Ørneborg« som Matros.
 Jørgen Stridsland, Charlottenlund, 42, er med m/s »Florida« som Letmatros.
 Hans Karl Smidt, Skuø, Færøerne, 37—38, er med Redningsskibet »F. V. Mortensen« som 2. Styrmand og Telegrafist. Han og Maria Christensen, Thyborøn, som var her i 1943, holdt Bryllup den 26. August. Vi ønsker Guds Fred og Velsignelse over jeres Samliv,
 Olav Kaas Pedersen, Greve Strand, 38—39, er i Marinen som Telegrafist, og sidst, vi hørte fra ham, laa han i Kalundborg paa et Stationsskib for Minestrygerflaaden.
 Bent Høg Petersen, Hørve, 40—41, sejler med s/s »Birth« af København som Matros.
 John Heidelberg, København, 43—44, har faaet Hyre med s/s »Tide« af Fredericia. Styrmand Robert Bidstrup, Allinge, 32—33, er afmønstret fra 3 msk »Vega« af Svendborg.
 Jens Bang, Tømmerby, 45, er afmønstret og rejst hjem.
 Karl Thomsen Houborg, Klelund, 45, sejler med m/s »Ellida« af Lohals.
 Frode Andersen, Blokhus, 43—44, er mønstret af m/s »Mars« af Sæby.
 Mogens Frandsen, Nykøbing S., 44—45, kom ud med 3 msk »Lars«, der er blevet bygget hos Skibsbygmester J. Ring Andersen, Svendborg.
 Karl Thorleif Nielsen, Blokhus, 44—45, fik Hyre med Fiskekvasen »Karla Jørgensen« af Kerteminde.
 Carlo Peter Andersen, Badstrup, 44—45, sejler med s/s »Tide« af Fredericia.
 Tage Levy Hansen, forhen Birket, Lolland, 38, er nu hjemkommen fra Udlandet, hvor han har gjort Tjeneste som Styrmand. Han agter nu at tage dansk Styrmandseksamen. Vi ønsker dig velkommen hjem til gamle Danmark.
 Karl Henrik Strauss, Rodsted, 43—45, som i næsten et Aar har gjort Tjeneste som Kok, er nu rejst hjem.
 Bernhardt Rasmussen, Strænder, Færøerne, 37—38, sejler med s/s »Hans Mærsk« som Styrmand.
 Niels Johannes Jakobsen, Ørebakke, Færøerne, 36—37, sejler som Styrmand med s/s »Sofie« af København.
 Karl Erik Eriksen, Pandrup, 44—45, er afmønstret fra 3 msk »Start« af Marstal.
 Carl Emil Langhoff, Allinge, 45, sejler med m/s »Elise Stub«.
 Martin Jensen, Grove, 44, har siden været hjemme og hjulpet sine Forældre med at flytte Hjemmet til Naur vest for Holstebro.
 Erik Petersen, Nykøbing Mors, 41, seiler med m/s »Korea« af København.
 Kurt Jørgensen, Nykøbing Falster, 41, har i Sommer sejlet med m/s »Disco« af København, men maatte afbryde Sejladsen paa Grund af Indkaldelse til Søværnet. Han ligger for Tiden i Arresødallejren ved Frederiksværk.

Fra Elevgæsteprotokollen.

Aage Heldgaard Pedersen, Aadum, 44, med m/s »Venus« af Svendborg den 29/8.
 John Heidelberg, København, 44—45, mønstret ud med s/s »Tide« den 31/8.
 Jørgen Birche, København, 27, paa Sommerferie den 8/9.
 Poul Mortensen, Bogense, 44, med m/gl »Havet« af Sveudborg den 8/9.
 Thomas Nielsen, Nr. Saltum, 44—45, paa Sommerferie den 11/9. Fisker med
 Kutter »Inge Margrethe« E 256.
 Hans Helge Jensen, Haslev, 44—45, søger Hyre den 25/9.
 Bent Børge Andersen, Hillerød, 44, afmønstret fra m/s »Venus« den 30/9.
 Kai Thorsen, Aars, 45, m/s »Else« af Ommel den 30/9.
 Leif Paarup, Taarbæk, 44—45, med m/s »Lyra« af Lohals den 2/10.

Fra Sømandshøjskolen.

Hvor er her stille og roligt for Tiden, for her er ikke mange Mennesker, men det gode varer sjældent saa længe. Til November vil her nok blive Liv igen, eftersom der er antaget over 50 Elever. I næste Nummer af Kæden vil de antagelig blive præsenteret for os.

Af nyt er her ikke noget udover, at Herdis Lillian Jepsen og Sonja Ruth Sørensen er afmønstret, og i deres Sted er forhyret Erna Elisabeth Heide, Esbjerg, og Elna Katrine Kloster, Esbjerg.

Kokkene Karl Henrik Strauss, Rodsted, og Gunnar Gormsen, Assens, er begge afmønstret fra Sømandshøjskolens Kabys og rejst hjem.

Fra Redaktionen.

Nu begynder Aftenerne at blive lange, saa der kan blive Tid til at nedskrive nogle af alle de mange Opleve'ser. Vi haaber at se dem her i Kæden til næste Gang. Kontingent, 3 Kr. aarlig, kan sendes paa Postanvisning, i Frimærker eller paa Sømandshøjskole's Gironummer 11734, men bemærk at det er til Kæden.

Redaktion og Ekspedition ved Lærer S. Pedersen, Sømandshøjskolen.
 Trykt i Svendborg Amts-Bogtrykkeri, Svendborg.

Nr. 6.

December 1945.

4. Aargang

Kære unge Venner!

Saa staar den kære Julehøjtid for Døren igen med alle de mange lyse Minder fra Barneaarene. Juletræ, Julegaver, Familie paa Besøg, maaske vi ogsaa har Minder, hvor det var os, der hos Familie og Venner nød en dejlig Juleferie. Nu er vi maaske om Bord i et Skib et eller andet Sted i Havn eller paa Hav, i Udlandet eller herhjemme, lige meget hvor I er, vi sender eder alle vore hjerteligste Hilsener og vore bedste Ønsker, at I, selv om Julen kommer til at mangle noget af det Ydre, som I er vant til, dog maa faa en velsignet Jul, fordi I fik Hjertets Øje opladt til at se, at Julen er først og fremmest Evangeliet om Barnet i Betlehem, som for vor Skyld blev fattig, for at vi skal være evig rige i ham. I dette dyrebare Jesu Navn ejer vi alt, hvad der hører til Liv og Salighed. Det er Julens velsignede Budskab til saarede og ængstede Samvittigheder, det er, hvad vi synger om i vore Julesalmer, naar vi i Julehøjtiden gæster Guds Hus eller maaske paa et Sømandshjem.

Endnu en Gang velsignet, glædelig Jul ønskes eder af alle os paa Sømandshøjskolen ved

eders gamle Ven L. Bollerup.

Maskinen forsvandt nu i det fjerne, og vi aandede lettet op, men pludselig raabtes der fra Broen: »En hel Flotille Maskiner fra Bagbord!« Nu var vi ved at blive panikslagne, hvilket dog hurtigt gik over, da det viste sig at være en Flok Maager. Tyskerne viste sig ikke mere, og vi fik Tid til at tage Skaden i Øjesyn. Skorstenen var fyldt med Huller, Solsejlstøtter og Ventiler var ligeledes flænsede og gennemhullede, Ruderne i Broen var skudt i Stykker, Telegrafstationen var ramt, dog uden at Apparaterne var beskadigede. Resten af Dagen gik med Diskussioner om den, for os at se, mærkelige Handling, som den tyske Maskine havde udvist, og der var mange forskellige Teorier. Min Teori er, at de tyske Maskiner maaske allerede havde Flyveblade, som skulde kastes ned i Danmark og Norge om Bord, og at disse ikke maatte falde i fremmede Hænder.

Næste Morgen Kl. 6 blev jeg purret ud, og fik da at vide, at Tyskerne var gaaet over den danske Grænse og var paa Vej op gennem Jylland, og senere hørte vi forskel'ige Meddeleiser hjemme fra, der bekræftede det. Der blev nu holdt Skibsråd, og man enedes om at gaa til vor oprindelige Bestemmelsehavn Las Palmas. Senere gik Skibet i allieret Tjeneste og sejler nu i det fjerne Østen, og er maaske nu med ved Landsætningen paa Japan.

Conrad Petersen, Aalborg, 42—43.

I Koncentrationslejr.

AF VAGN SCHÖNNING.

(Fortsat).

Fedtet begyndte nu at gaa af Kroppen paa os, vi frøs og havde let ved at blive syge, den første syge, vi havde, blev syg efter at vi en Søndag Aften havde været paa Strafarbejde. (Hvorfor vidste vi ikke). Vi skulde i øsende Regn losse en Flodpram for Cement; dette var i Papirsække og gik i Stykker af Væden, hvilket medførte Stokkes'ag og Spark. Cementen løb ned ad Ryggen paa os og Regnen efter. Da vi næste Dag skulde have Tøjet paa, var det nærmest som at iføre sig en Rustning, heldigvis var det ikke helt tørt ellers havde det været umuligt at faa paa. Den syge blev først forkølet og fik derefter Vand i Benene, saa de svulmede uhyggeligt op. Kulden blev værre og værre og vi forsøgte paa alle Maader at værne os mod den, pakkede os ind i Papir og fik Straf, naar det blev opdaget, ligesaa undgik vi ogsaa at hilse for at skærme vort skaldede Hoved. En Dag, da jeg »glemte« at hilse for en Soldat, maatte jeg staa ret, medens han tævede mig med et Stykke Pigtraad, han »tilfældigt« havde med.

Efter at have slæbt i omtrent to Maaneder stod vi en Dag og stablede Svejsetraad op. Pludselig raslede hele Balladen ned, og da jeg vaagnede igen, havde jeg kun Hovedet fri. Efter at være blevet gravet ud, blev vi hurtigt enige om, at jeg havde brækket begge Benene, da det ene laa vinkelret ud til den ene

Side lige over Knæet og det andet lignede en Ballon. Jeg blev lagt paa et Stykke Træ og baaret til en Paahængsvogn, der skulde føre mig tilbage til den store Lejr. Mine Kammerater blev drevet tilbage til Arbejdet, og 3 Soldater overtog Behandlingen. Vognen blev spændt fast og saa kørte vi. Paa Vejen begyndte jeg at lave Vrøvl, hvilket resulterede i en Geværkolbe i Maven og Spark i Hovedet. Da vi kom til Indgangen blev jeg lasset af og maatte ligge en Time paa Jorden og vente paa ham, der skulde tælle mig, naar jeg passerede Indgangen. Saa kom jeg paa Sygehuset i Lejren — en alm. Barak, men meget godt indrettet. Der blev saa boret et Par Huller i mig hist og her og jeg kom i Seng. 3 Maaneder efter kom jeg op for at prøve at gaa, med det Resultat, at det ene Ben brækkede igen. En Maaned til i Sengen — ud at gaa paa Krykker, saa Stokke og 5 Maaneder efter klar til Arbejdet igen. Men for ikke at blive sendt tilbage til mit gamle Arbejde igen, hvilket sikkert ikke var gaaet særligt godt, da jeg paa det Tidspunkt vejede 49 kg (nu over 80), hjalp den Mand, der havde plejet mig gennem de 5 Maaneder, mig til at blive antaget paa Sygehuset som Røntgen-Fotograf. Han var Polak og var kommet ind paa Sygehuset paa samme Maade som mig. Vi arbejdede nu sammen i 4 Maaneder med at gennemlyse de syge Fanger, og hvad vi saa af Elendighed og Sygdom trods enhver Beskrivelse. Især Tuberkulosen var uhyggelig udbredt. Det skete mere end een Gang, at de faldt døde om, medens vi undersøgte dem. (Fortsættes).

Dødsfald.

Atter har Døden pludselig og ubarmhjertig revet en ud af vore Rækker. Kristian Hyllen Sørensen, Aalborg, som var Elev i Sommeren 1943, sejlede med M/S »Trio« af Aalborg, og som det vil være bekendt fra Dagspressen blev »Trio« minesprængt i Kattegat i November Maaned. Kristian Hyllen Sørensen slap ikke levende fra det. Vi, der kendte Kristian, vil altid mindes ham som en god Kammerat, der gjorde sin Pligt, og maatte hans bratte Død minde os om, at der er ikke langt mellem os og Evigheden, saa vi lærer at bruge den kostbare Tid, vi endnu har tilbage, om vi dog kunde naa Maalet for Sjælens Frelse.

Æret være Kristian Hyllen Sørensens Minde.

S. P.

POSITIONSLISTEN.

Erik Jensen, Nykøbing M., 43, sejler stadig med m/s »Jens Juul« af Nykøbing M. Christian Ingolf Støckel, Outrup, 44—45, er mønstret ud med s/s »Effie Mærsk«. Poul Kliim, Tværsed, 45, er mønstret ud med m/s »Margina« af Svendborg. Holger S. Poulsen, Hellerup, 35—36, Alfred von Holdt, Tønder, 37, og Søren Meldgaard, Kjeldbjerg, 36—37, har bestaaet Skibsførereksamen i København. Vi ønsker jer hjertelig til Lykke med Resultatet.

Erik Eigil Jensen, Slagelse,
Ove Wegeberg, Thyborøn,
Bent Jessen Frederiksen, Outrup,
Aage Vestergaard Pedersen, Tygstrup,
Hans Jensen, Aalstrup,
Hans Erling Christoffersen, Ejby,
Jørgen Ivan Hansen, Bækkeskov,
Kristian Marius Pedersen, Agerbæk,
Emil Møllegaard, Faarevejle,
Ib Hasselbalch Larsen, Bukkerup,
Børge Ullsøe Christensen, Holsted,
Niels Rasmussen, Svendborg,
Anker Hansen, Egholt,
Søren Manfred Hansen, Lunde, Jylland,
Jacob A. Heinesen, Lervig, Færøerne,
Kurt A. Nielsen, Frederikshavn,

samt Kogeeleverne

Vagn Schønning, Odense,

og Anders Christian Stern Sørensen, Blokhus.

Erna Elisabeth Heide, Esbjerg, afmønstrede til 1. November.

Egon Gregersen, Hejnsvig,
Frik Støve, Blokhus,
Karl V. Brossmann, Bolderslev,
Hugo Hylleberg, Sdr. Rind,
Poul Haugaard Jakobsen, Bjerringbro,
Aage Michael Christensen, Krøjerup,
Kjeld Ove Jeppesen, Jegindø,
Henning Jørgensen, Nr. Snede,
Tage Andersen, Faarup, Vendsyssel,
Bent Johansen, Esbjerg,
Jørgen Bom Huusfeldt, Thurø,
Erling Vagn Hald, Silkeborg,
Thorkild Ravn Sørensen, Gylling,
Arne Risager Sørensen, Løgstør,
Børge Jacobsen, Klaksvig, Færøerne.
Godtfred Houmøller, Hillisø, Thy,

John Børge Rasmussen, Thurø,

Fra Redaktionen.

Det er et ret besværligt Stykke Arbejde at finde ud af, hvor de forskellige Elever, der gennem Tiden har været her, er henne, og da vi mener, det kan være af stor Interesse for alle Parter, at vi holder Forbindelsen vedlige, vilde det være ønskeligt, om man meddeler Redaktionen, naar man skifter Arbejde, hvor man opholder sig, og hvad der ellers kan være af Interesse for Kammeraterne og os. Hvis I træffer nogle, hvis Navne ikke har været i Kæden, vil vi være taknemlig for Meddelelse derom. Naar vi alle hjælpes ad, kan vi vel faa noget ud af Positionlisten, saa den kan blive til Gavn og Glæde for alle Parter, og kommer I til Skolen, saa glem ikke at skrive i Elevgæsteprotokollen.

Kæden koster stadig 3 Kroner om Aaret, og Pengene sendes enten i Fri-mærker, Postanvisning eller Sømandshøjskolens Gironummer 11734, men bemærk, at det er til Kæden.

En god og glædelig Jul samt et godt og velsignet Nytaar ønskes alle Bladets Læsere.

Redaktion og Ekspedition ved Lærer S. Pedersen, Sømandshøjskolen.

Trykt i Svendborg Amts-Bogtrykkeri, Svendborg.

SØMANDSHØJSKOLENS ELEVBLAD KÆDEN

Nr. 1.

Marts 1946.

5. Aargang

Adam, hvor er du?

Adam skjulte sig for Gud, men det hjalp ham ikke, han maatte frem for Gud, saa nogen som han var med sin Synd, og som Adam maatte frem for Gud med sin Synd, maa du det ogsaa. En Dag kalder Gud paa dig, og du maa frem, selv om du nødig vil. hvornaar din Time kommer, ved ingen, men den kommer, det ved du ogsaa godt selv, og da nytter det ikke at komme med alle de Omsvøb, saasom et retskaffent Liv, Lovlydighed o. s. v. som vi Mennesker plejer at omgærde os med, thi i Guds Lys bliver vi afklædte, og de virkelige Bevæggrunde for vor Stræben her paa Jorden bliver offentliggjorte. Hos Gud gælder kun et Betalingsmiddel for vor Synd, nemlig: Jesu Blod. Har du faaet denne Kapital i Eje, eller forsøger du ad anden Vej at skaffe likvide Midler til at betale din Synd med? Kun eet gælder ind for Gud, at Jesu Kristi, Guds Søns Blod renser fra al Synd.

Hvor er du? det maa du faa Klarhed over, inden det bliver for sent.

S. P.

Maatte hans tidlige Bortgang minde os om, at Livet er kort, og inden vi ved af det, er det vor Tur. Lad os derfor betænke, at Livet er kort, Døden os vis, og Evigheden venter os.

Æret være Knud Rasmussens Minde.

I Konzentrationslejr

AF VAGN SCHÖNNING

(Fortsat)

Der var nu ved at komme Glanstider for Danskerne i Lejren, vi fik regelmæssig Pakker fra Røde Kors, og tilsidst fik vi saa mange, at vi ogsaa kunde give andre noget, men det forslog alligevel ikke ret meget, og Misundelsen var stor, der var jo 32.000, som Lejren var oppe paa en Overgang, der intet fik. Efterhaanden blev der ogsaa livligt i Luften, og vi havde jo første Parket, naar de bombarderede Berlin, men en Dag gik det galt. Heinkel Fabrikkerne blev bombarderet, og der arbejdede 8000 Fanger, 306 blev dræbt og mange flere saaret. De kom ind paa Sygehuset til os, og der blev overfyldt med jamrende Stakler, for hvem der intet kunde gøres. Og for at komme af med dem, gav Lægen Besked til, at mange af dem skulde sendes til »Rekreationslejren« Belsen. Ligesaa med de Tuberkuløse. Pludselig kunde de blive jaget halvnøgne ud i Sneen og faa at vide, at de om 5 Minutter skulde være klar til at marchere. Inden de saa var talte for sidste Gang, laa der altid 4—5 Lig ved Siden af Rækkerne. Da vi intet Beskyttelsesmateriale havde, var det en farlig Sag at arbejde med Røntgenstrålerne, og det endte da ogsaa med, at min polske Ven døde som Følge af svære Røntgenforbrændinger. Han kunde ikke taale at se de syge gaa uden at blive behandlet, og ved at arbejde med dem blev han brændt ihjel, og han vidste det — men han har reddet utallige, han blev 25 og havde siddet i Konzentrationslejr siden han var 19 under Forhold, der var meget værre end de her beskrevne.

Men saa fik vi endelig Beskyttelsesmateriale, og en Franskmand overtog hans Plads. Men Tilstandene blev værre og værre i Lejren, efterhaanden som Tyskerne maatte rømme Lejrene østpaa, hvor Russerne trængte frem. Fangerne fra disse Lejre kom til Sachsenhausen for en stor Del. Der var baade døde, syge og raske. En Aften kom saaledes en Kreaturvogn med over 100 Jøder fra Auschwitz Lejren. Vi aabnede Laagerne og ventede — men der kom ingen ud, vi saa saa nærmere efter og opdagede, at de var døde — stivfrosset. De havde været 5—6 Dage undervejs uden at have faaet noget som helst og uden at have været ude af Vognen. Vi læssede dem ud og stablede dem op, men pludselig saa vi en af dem bevæge Munden, han blev hurtigt

trukket ud af Stakken, og de andre blev undersøgt endnu en Gang, og vi fandt 5 levende til, der dog alle døde kort efter. Saadan kom der flere Transporter, og Krematoriet brændte Dag og Nat.

Under disse Forhold oplevede vi saa den 2. Jul i Konzentrationslejren, den var bedre end den første, nu da Røde Kors havde sendt saa mange Pakker, og Udsigterne til Krigens snarlige Slutning fik os til at se lyst paa Situationen.

Men saa i Februar i Aar nærmede Russerne sig saa stærkt, at vi kunde høre Kanonerne, og SSerne blev febrilske og begyndte en større Udrensning for alle Tilfældes Skyld. Russerne maatte ikke se den Elendighed, der raadede i Lejren, og alle, der ikke kunde helbredes indenfor 3 Maaneder, blev hentet ud og sendt i Gaskammer. Jeg var i Mellemtiden blevet Piejer og havde 11 Syge at passe, og 2 af dem skulde med i Gaskammeret, den ene havde brækket det ene Ben under Arbejdet, og den anden havde faaet et Skud gennem Benet, det var alt, hvad de fejlede, og med ordentlig Føde vilde de have været i Stand til at gaa i Løbet af 2 Maaneder. Om Middagen fik jeg Seddelen stukket ud, og Kl. 2 skulde de afsted, jeg læste den op for dem: Transport med ukendt Bestemmelsessted, stod der, men de vidste bedre, hvad det betød, vi havde før hørt Skyderiet og Skrigene fra de ulykkelige, der forsøgte at flygte, lige før de blev ført ind i Kamrene kun 100 Meter fra Sygehuset. Den ene af dem rørte sig ikke, sagde ikke et Ord, da vi lagde ham ud til de 200 andre, der ventede ude i Gaarden, men gav mig kun en Seddel, som jeg skulde aflevere til en Kammerat fra samme By som han selv. Den anden var nær ved Vanvid, han klamrede sig til Sengen og havde nær sat Panik i hele Sygehuset.

Saaledes blev 4800 myrdet i Gaskamrene i Løbet af 3 Uger. I de Dage var Stemningen dystert i Lejren. Alle kunde risikere at blive hentet ud, mange blev hentet, fordi de »vidste for meget«, og om Aftenen stod Fangerne og saa op paa den kvælende Krematorieskorten og spekulerede paa, om det blev den Vej, de skulde forlade Lejren.

(Fortsættes)

POSITIONSLISTEN

Niels Sejersén Pedersen, Glyngøre, 36, Johannes Sejersén Pedersen, Glyngøre, 38, og Hans Bryde Jensen, København, 38, er hjemkommen fra Udlandet, og vi ønsker jer hjertelig Velkommen hjem til Danmark.

Erling Kjemtrup, Haderslev, 37-38, sejler med en af Panama Transport Compagniets Skibe.

Søren Hattesen Nikolajsen, Ellum, 38, har taget Radioeksamen og har faaet Hyre med m/s »Kastor« fra Løgstør. Til Lykke med Eksamen

Bent Jessen Frederiksen, Outrup, kom med m/gl »Luna« af Svendborg.
 Hans Jensen, Aalstrup, kom med m/s »Emma Lis« af Svendborg.
 Jørgen Iwan Hansen, Bækkeskov, kom med m/s »Marie« af Kerteminde.
 Ib Hasselbach Larsen, Bukkerup, kom med m/s »Monsunen« af Svendborg.
 Anker Hansen, Egholt, kom med m/s »Monsunen« af Svendborg.

Erik Støve, Blokhush, kom med m/s »Monsunen« af Svendborg.
 Karl V. Brossmann, Balderslev, kom med m/s »Prøven« af Svendborg.
 Poul Haugaard Jakobsen, Bjerringbro, kom med m/s »Emmy« af Nyborg.
 Børge Jacobsen, Klaksvig, Færøerne, kom med m/s »Karen Marie« af Svendb.

I Køkkenet er der ogsaa sket Forandring, idet Vagn Schønning, Odense, og John Børge Rasmussen, Thurø, er rejst, da de har faaet Kogebrev. De nyankomne Kogeelevs Navne er:

Poul Harry Petersen, Haraldsted.

Holger Pedersen, Ommel.

Gunnar Hoffmann, Vinding.

Kristine Marie Sørensen, Esbjerg, som var her i 43-44, har igen overtaget Pladsen som Kahytjomfru.

Fra Redaktionen

Atter gik et Aar, og vi opnaaede baade at blive smidt ud af vort eget Hus og at flytte ind igen, og trods denne omtumlede Tilværelse har der stadig været Fremgang for »Kæden«. Regnskabet er det knapt saa godt med, men det retter sig vel igen.

Indtægt:

Kontingent og Gaver	1064,80
Ubetalte Regninger pr. 31/12	
1945	393,50
Kassebeholdning fra forrige Aar	13,70

1472,00

Udgift:

Trykning af Bladet	1073,50
Postvæsen	188,46
Porto & Papir	110,75
Klicheer	12,10
Kassebeh. pr. 31/12 45	87,19

1472,00

Hjertelig Tak til alle, som har støttet Bladet med Gaver, Kontingent og Stof. Jeg haaber, det maa fortsætte. Hvis Bladet ikke bliver tilsendt, kan det skyldes en Fejl ved Ekspeditionen eller Postvæsenet, og det bedes venligst paatalt. Kontingent, 3 Kr. aarlig, kan sendes enten i Frimærker, paa Postanvisning eller Giro til Sømandshøjskolens Gironummer 11734, men bemærk, at det er til »Kæden«.

Udsendelsen af dette Nr. af »Kæden« er paa Grund af Travlhed i Trykkeriet blevet forsinket.

Redaktion og Ekspedition ved Lærer S. Pedersen, Sømandshøjskolen.

Trykt i Svendborg Amts-Bogtrykkeri. Svendborg.

Nr. 2.

Maj 1946.

5. Aargang.

BLIVER STÆRKE

Vor Bibel taler en hel Del om Styrke, ikke alene fysisk Styrke, som vi møder det hos Samson, men aandelig Styrke. Det vil sige Styrke til at sige Nej, hvor der skal siges Nej, og Styrke til at sige Ja, hvor der skal siges Ja, og hvor det kan koste noget. Jeg tænker i denne Sammenhæng paa Daniels 3 unge Venner og paa det mandige Svar, de gav Kong Nebukaneser: Det skal du vide, o Konge, vi vil ikke dyrke dine Guder og ej tilbede det Gudebillede, du har oprejst.

Sandelig, det var Livet, det gjaldt, og de vidste det, men ikke for nogen Sag vilde de svigte det, som var deres dyreste Eje, Troen paa Gud, der havde forbudt dem at dyrke og tilbede Afguder, og Gudsfreden i deres Hjerter var for dem mere værd end Livet. De oplevede Guds herlige, underfulde Frelse, thi aldrig blev den forladt, som sin Lid til Gud havde sat.

Saa haard en Prøve bliver vi vel aldrig sat paa, men daglig staar vi foran Afgørelser, hvor det gælder Gud eller Verden, og hvor der skal vælges, maatte vi saa være tro overfor vor inderste Overbevisning, og maatte vi være Mænd, der tør gaa mod Strømmen.

De var kun 3 i denne store Forsamling, som ikke bøjede Knæ for Gudebilledet, men hvilken herlig Sejr. I kan læse det i Kap. 3 hos Profeten Daniel. Et Vidnesbyrd om, at vi tjener en Gud, som alting magter og som altid er til Rede med sin Hjælp overfor de, hvis Hjerter er helt med ham.

L. Bollerup.

I Koncentrationslejr

AF VAGN SCHÖNNING

(Fortsat)

Den 15. Marts blev Byen, som Lejren lå i, angrebet. I 2 Timer lå vi paa Jorden, medens Barakkerne stod paa Højkant, og 1200 Maskiner øste deres Gaver ned over Byen. De begyndte Kl. 12 $\frac{1}{2}$, og Kl. 13 var der mørkt som om Natten af Røg og Støv. Hele Byen var totalt udslettet, men ikke en Bombe, ikke en Splint var faldet i Lejren. Men der var andre, der ikke var saa heldige. En Kvindelejr i Byens Midte var truffet, 800 Fanger var dræbt og lige saa mange saaret. Alt var Panik. Dræbte, Civile, Soldater, Kvinder, Børn blev sendt ind til os, saa vi maatte skaffe dem af Vejen, og Dyngerne blev større og større. Byen var paa Størrelse med Aalborg, og vel 75 pCt. af Befolkningen var dræbt eller saaret. Resten af Tiden, Danskere og Nordmænd var i Lejren, havde vi hverken Vand, Lys eller Kraft, alt var hult til bulter. Samme Nat blev de første 200 Danskere og Nordmænd hentet ud af dette Helvede af Svenske Røde Kors Ambulancer, de kom hveranden Dag og hentede 200. Men vi skulde endnu en Gang se Elendigheden, inden det blev vor Tur til at komme væk. Alle de saarede og dræbte kvindelige Fanger kom ind i Lejren til os, det var første Gang i Lejrens 10-aarige Historie, at en Kvinde betraadte Lejren, og mange af de gamle Fanger, der i over 10 Aar ikke havde set en Kvinde, var alt for generte til at behandle dem. Det var saaledes i en Blodpøl, at vi den 18. om Natten forlod Lejren, da Svenskerne kom for at hente alle de syge Danske og Nordmænd. — Saa Neuengamme — et utroligt Svineri — det var fra Asken og i Ilden, en Bjørnetjeneste, som Svenskerne havde gjort os, sagde vi. Men først i April fik vi Besked om at overtage en stor Stenbarak midt om Natten, næste Morgen vilde Grev Bernadotte komme, og saa maatte det se ud, som vi havde det godt. Barakken havde været Rekonvalescent-Barak. Men Lighus er den rette Betegnelse. Ingen af de syge kunde gaa alene, overalt et utroligt Svineri, der opstod, naar de syge var for svage til selv at gaa paa Toilettet, og der ingen var til at hjælpe dem. Vi vilde ikke tro vore Øjne, under Madrasser lå Lig i Vaske- rummet, paa Toilettet, overalt lå døde, og medens vi hjalp dem ned i Vognen, der skulde køre dem til Badet, faldt flere døde om.

Men om Morgenen var alle Spor af Natten udslettet, og Barakken stod ren, alle Madrasser var smidt ud, kun Køjeskeletterne stod igen. Saa kom

Bernadotte, og vi fik nyt Haab. Pakkerne strømmede ind fra Svejts, Danmark, Amerika, Sverige, saa vi kunde næsten føde hele Lejren med dem. Men Krigen nærmede sig igen, og den 19. April var Fronten kun 7 km fra os. Saa endelig kom Tilladelsen til at evakuere os, og den 20. April, Hitlers Fødselsdag, forlod vi alle det tredje Riges Koncentrationslejre for at køre ud i en svensk Lejr ved Hamburg, her sov vi om Natten i Skoven, og næste Dag kørte vi saa igen over Grænsen til Danmark, 1 $\frac{1}{2}$ Aar var gaaet. Ingen af de 22, der sad i samme Bil som mig, havde været kortere Tid dernede, og ingen af os kunde sige noget lige med det samme. Først da Folk væltede ind i Bilerne med Blomster, Flag og Lækkerier, fik vi Luft. Turen gik op gennem Jylland til Møgelkjær og kort Tid efter til Sverige, hvorfra vi efter Kapitulationen vendte hjem den 11. Maj. Af os 31, der var med den første samlede Transport til Tyskland, blev kun 1 dernede, men vi var ogsaa alle unge og sunde. De 6 Jøder, der var med paa Rejsen, har vi derimod aldrig siden set.

I det jeg her har skrevet, har jeg især hæftet mig ved de enkelte Situationer, der har brændt sig ind i min Erindring. Jeg kunde fortælle mange smaa Episoder dernede fra, saavel muntre som sørgelige, men det vilde fylde en hel Bog, og dem er der jo nok af om dette Emne.

Omkomne Elever fra Sømandshøjskolen i Svendborg

Da man paa Svendborg Sømandshøjskole agter at opsætte en Mindetavle over de gamle Elever, der under Krigens Aar er omkomne paa Søen eller i Frihedskampen, beder Skolens Bestyrelse enhver: Forældre, Paarørende eller andre, der har Oplysninger om saadanne: Fødselsaar og -dag, Dødsaar og -dag, Omstændigheder ved Dødsfaldet, Skibets Navn, etc., om snarest at indsende disse til Sømandshøjskolen i Svendborg.

Mindetavlen agtes afsløret ved Sømandshøjskolens 40 Aars Jubilæum den 11. November i Aar.

P. B. V.

Fr. Johansen.

Til tidligere Elever fra Sømandshøjskolen i Svendborg

I Anledning af, at man paa Sømandshøjskolen agter at opsætte en Mindetavle over gamle Elever, der under Krigens Aar er omkomne paa Søen eller i Frihedskampen, finder Bestyrelsen, at det